

GODIŠNJA IZVJEŠĆA ZAGREBAČKIH MUZEJA

U vrtlogu svakodnevnih obveza, neprestanoj borbi s rokovima i terminima, u nastojanjima da se riješe najrazličitiji, bilo stručni, investicijski ili sasvim obični ljudski ili "kućanski" problemi, u potrazi za financijskim sredstvima, kvalitetnim suradnicima i pravim programima, rijetko se, ili možda nikada, ne odvajaju vrijeme za pogled unatrag, za analizu prošlog s ciljem poboljšanja rada sutra. Trenutak izlaženja iz tiska ove naše publikacije i kriteriji temeljem kojih su izvješća napisana prigoda su i poticaj da se osvrnemo na prošlu godinu, da uspoređujemo, kritiziramo druge, ali i korigiramo sami sebe kako bismo učinili koji korak naprijed na zagrebačkoj muzeološkoj sceni. Ove godine doista s pravom možemo govoriti o gotovo potpunoj muzeološkoj slici grada Zagreba jer su nam se sa svojim priložima, zahvaljujući preporuci Ministarstva kulture, pridružili i ostali zagrebački muzeji, kojima osnivač nije samo Grad Zagreb, već Republika Hrvatska (Fundacija Ivana Meštrovića, Hrvatski muzej naivne umjetnosti, Hrvatski povijesni muzej, Tiflološki muzej, Moderna galerija, Muzejski dokumentacijski centar), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (Kabinet grafike HAZU, Muzejska kazališna zbirka, Strossmayerova galerija starih majstora) ili neka druga institucija kao što je npr. Hrvatska pošta i telekomunikacije (Hrvatski poštansko-telekomunikacijski muzej) (1). Iako i nadalje ne možemo u potpunosti biti zadovoljni opsegom i kvalitetom dobivenih informacija, (2) vjerujem da smo ipak postigli dovoljnu transparentnost koja nam omogućava uvid u sve razine raznolike muzejske problematike. Vidljivo je da neke muzeje, s jedne strane muče temeljni problemi funkcioniranja ustanove kao što je npr. pravni status ustanova i redovito financiranje (npr. Hrvatski športski muzej još uvijek traži svog osnivača!) ili radni prostori koji bi omogućili normalno odvijanje svih muzejskih aktivnosti (Hrvatski povijesni muzej), da drugi istovremeno prerastaju u suvremene muzejske institucije, šireći i razvijajući svoju djelatnost i na polju izdavaštva i ostalih popratnih muzejskih aktivnosti (npr. Tehnički muzej).

Iz mnoštva informacija željela bih ove godine istaknuti samo dvije za koje držim da su vrlo važne pri sagledavanju ukupne djelatnosti naših muzeja:

1) za muzeje je u 1995. godini svakako najvažniji događaj predstavljao prestanak ratne opasnosti koji je omogućio njihov povratak u intenzivni kulturni život grada. Velik broj posjetitelja koji su neposredno nakon otvaranja stalnih postava zabilježili Muzej za umjetnost i obrt, Arheološki muzej (otvoren kraće vrijeme) i Strossmayerova galerija, kao i značajna pozornost medija koji su otvaranje novog stalnog postava Muzeja za umjetnost i obrt proglasili kulturnim događajem godine, govore o potrebi daljnjeg ustrajanja na takvoj muzejskoj politici uz djelotvorniju suradnju kustosa-pedagoga i muzejskih restauratora (3);

2) nadalje, potrebno je ustrajati i na intenzivnijoj obradi i dokumentiranosti građe, jer zabrinjava podatak da se u nekim muzejima unatoč velikim sredstvima uloženim u nabavu informatičke opreme još uvijek više predmeta obrađuje ručno negoli računalom, a premali je i broj izložaba koje problemski obrađuju građu iz fundusa. Slijedom navedenog ne čudi ni podatak da tek mali broj muzeja izdaje kataloge zbirki i kataloge stalnog postava bez kojih nije moguće steći saznanja o sadržaju fundusa.

U uvodu prošlogodišnjeg, prvog broja publikacije koja je izašla iz tiska pod nazivom Izvješća gradskih muzeja izrazili smo želju i potrebu da se popis zastupljenih muzeja proširi i na sve zagrebačke muzeje, a ne samo one kojima je osnivač Grad Zagreb, i evo, već nam je to uspješno ostvariti ove godine!

Nadamo se da će se sljedeće godine muzeji odazvati na naš poziv da nam u rubrici akvizicije uz detaljnija obrazloženja pošalju i fotografije novonabavljenih predmeta, kao sljedeći korak prerastanju izvješća u pravu muzejsku publikaciju.

Na koji će način naši muzealci pristupiti rješavanju uočenih nedostataka i problema i u kojem smjeru će se razvijati naša muzeološka praksa pozorno ćemo pratiti i ubuduće u godišnjim izvješćima naših muzeja.

mr. Snježana Pintarić

Bilješke:

1. Uključivanje gotovo svih zagrebačkih muzeja u ovu publikaciju uvjetovalo je promjenu naziva, te su tako prošlogodišnja Izvješća gradskih muzeja preimenovana u Izvješća zagrebačkih muzeja, kao i zakašnjenje u izlaženju iz tiska. Napominjemo da se pozivu da pošalju svoja izvješća nisu odazvali Gliptoteka HAZU, Muzejsko-galerijski centar, Željeznički muzej i Muzej arhitekture.

2. Uočljiv je npr. nesklad između u kvantiteti pojedinih oblika djelatnosti kako unutar jednog muzeja tako i između pojedinih muzeja - neki se oblici naglašavaju, a drugi zanemaruju. Negdje preteže individualni, znanstveni rad, negdje se pak autori projekata uopće ne spominju; na području pedagoške djelatnosti uočavamo da je neki muzeji uopće ne spominju, a vidljivo je i da se najviše radi s đacima, a vrlo malo sa studentima i ostalim grupacijama posjetitelja (umirovljenici, invalidi, odrasli, itd.), zatim da se organiziraju pretežito likovne radionice, a da uopće ne postoji pedagoška izdavačka djelatnost, da se nedovoljno razumiju stručni pojmovi kao što su npr. "didaktičke izložbe" u koje se ubrajaju izložbe dječjih radova, itd.; zanimljivo je također da neki muzeji koji imaju vrlo vrijedne funduse uopće ne govore o restauratorskoj djelatnosti, pa čak i ne navode

da li je to zbog financijskih, organizacijskih ili nekih drugih razloga; najčešće se ne navode naslovi stručne literature koje nabavljaju knjižnice iako se za to posebno izdvajaju sredstva, a ti su podaci i važni za stručni i znanstveni rad muzealaca; također su rijetki oni koji opsežnije govore o vrijednosti i značaju otkupljenih i skupljenih predmeta, što nam je potrebno zbog saznanja o ukupnoj sakupljačkoj politici pojedinog muzeja, itd., itd.

3. Usprkos dobro poznatim utvrđenim standardima u muzejskoj djelatnosti, prošle su godine neki muzeji micali stalne postavne za potrebe povremenih izložaba, a neki pak pokazuju nedovoljno brige bilo za uspostavu novog postava bilo za vraćanje starog postava pohranjenog u depoima.